

**MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA EFECTUADA AL
CARRER NOU DE LA RAMBLA, 73 (BARCELONA). JULIOL DE 2003.**

Codi: 59/03

Eva Orri Terrado (ATICS S.L)

Barcelona, agost de 2003

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ
2. SITUACIÓ GEOGRÀFICA
3. CONTEXT HISTÒRIC I ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS
4. MOTIU DE LA INTERVENCIÓ I METODOLOGIA
5. DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS REALITZATS
6. REPERTORI ESTRATIGRÀFIC
7. CONCLUSIONS
8. BIBLIOGRAFIA

ANNEX

DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA
DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA
INVENTARI DELS MATERIALS

1. INTRODUCCIÓ

La present intervenció preventiva ha tingut lloc al carrer Nou de la Rambla (65-83) en el tram comprès entre l'Avinguda de les Drassanes i el carrer de Santa Madrona, del districte de Ciutat Vella, Barcelona.

El treball, realitzat per **Telefònica** i adjudicat a l'empresa **Excavaciones Campoamor**, han estat supervisats pel **Servei d' Arqueologia Urbana del Museu d'Història de la Ciutat, Institut de Cultura, Ajuntament de Barcelona**.

La direcció arqueològica ha estat assumida per l'arqueòloga Eva Orri Terrado de l'empresa **ATICS, SL. Gestió i Difusió del Patrimoni Històric i Arqueològic**.

Els treballs arqueològics es van iniciar el dia 14 de juliol i van finalitzar el dia 23 de juliol de 2003.

2. CONTEXT GEOGRÀFIC

El carrer Nou de la Rambla pertany al districte de Ciutat Vella, al barri del Raval i més concretament al Raval Sud.

El terme municipal que envolta la ciutat de Barcelona, s'estén a la costa de la mar Mediterrània en una plana d'uns 5km. d'amplada limitada al NW per la serra de Collserola, on hi ha el Tibidabo (542m), la serralada de Sant Mateu a llevant i el massís del Garraf a ponent, entre els sectors deltaics del Llobregat i del Besòs.

En aquesta plana, quasi completament urbanitzada avui, es destaquen unes zones clarament diversificades.

El nucli antic, que correspon a la primitiva ciutat romana, damunt el Mont Tàber (15m), proper a la mar, dominat al Sud pel gran promontori de Montjuïc (173m), i que amb els seus ravals més pròxims fou tot Barcelona fins a mitjans del segle XIX. Una sèrie de petits nuclis de poblament més densos, antics pobles forans creats a l'entorn de la ciutat. I una àmplia zona quadrículada, de carrers amples, planificada a la segona meitat del segle XIX (l'Eixample del Pla Cerdà), quan caigueren les muralles, que representà la unió entre la Barcelona Vella i els municipis del Pla.

Urbanísticament el barri del Raval es divideix en dues parts: Raval Nord (des del carrer Hospital a la Ronda de Sant Antoni) i Sud (des del carrer de l' Hospital fins al mar); aquest segon, correspon en bona part al que s'ha conegut com a "Barri Xino" .

El carrer Nou de la Rambla comença a la Rambla dels Caputxins i acaba a la muntanya de Montjuïc.

3.CONTEXT HISTÒRIC I ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS

El barri del Raval, fins ben entrats els anys setanta, rebia el nom oficial i popular de “districte cinquè”. La seva part meridional, la que va des del carrer Hospital fins a les Drassanes, també era coneguda pel nom que encara persisteix de “Barri Xino”.

Al juliol de 1897 es va aprovar una distribució de Barcelona en districtes que va adjudicar tot la zona compresa entre la Rambla i les rondes de Sant Antoni i de Sant Pau al districte cinquè, i així va néixer el terme administratiu.

El to pejoratiu que solia acompanyar l’expressió de “Barri Xino” va fer popular el nom de districte cinquè, cosa que no va succeir en cap dels altres districtes de la ciutat.

Ara bé, el nom històric de la zona, des de sempre, era el de Raval, ja que dins la ciutat antiga era això, el raval de Barcelona, amb cases de camp i convents, fins la seva urbanització accelerada des del final del segle XVIII, època en que es va urbanitzar la Rambla. “Raval“ és la deformació d’ un mot àrab, *rabad*, que significa suburbi.

El Raval ha estat sempre víctima dels seus orígens. Entre el 1693, que era rural, i el 1859, que ja s’ havia edificat, la població es va multiplicar per disset i es van fer pisos realment diminuts i mal ventilats.

La Guerra Civil va causar estralls considerables a tot el Raval en general. Tot i que molts edificis van caure a causa de les bombes altres van quedar força deteriorats.

A partir de la dècada del 1950, el barri va patir un gran increment demogràfic com a conseqüència de l’arribada d’immigrants.

Sociològicament i urbanísticament hi ha hagut des de sempre dos ravals, que uns anomenen senzillament Nord (des del carrer Hospital a la Ronda de Sant Antoni) i Sud (des del carrer de l’ Hospital fins al mar), o el Raval de Ponent (el del Nord en referència al nom antic i popular del carrer de Joaquim Costa) i de Sant Pau.

Urbanísticament, el primer Raval disposava d’alguna zona esponjada, per més que més moderna i planejada, com la dels carrers del Doctor Dou i dels Àngels. Sociològicament, era un barri obrer i menestral.

El segon Raval, el Sud o de Sant Pau, corresponia en bona part al que s'ha conegut com a "Barri Xino", i barrejava carrers encara més atapeïts amb locals dedicats a la prostitució, i en ocasions a la delinqüència.

Des del Pla Cerdà primer, i més tard i concretament des del Baixeras, s'arrossegava un projecte municipal que va ser d'allò més impopular: l'obertura d' una gran via (via B) que unís el port amb el carrer Muntaner, partint el districte cinquè en dos.

Aquesta via seria complementària, en el casc antic situat a la dreta de la Via Laietana, amb l'obertura de la perllongació dels carrers Méndez Núñez i l'Avda, Cambó. Un precedent era la Via Laietana, oberta el 1909.

Acabada la Guerra Civil, l'Ajuntament va pensar que era l'hora de prosseguir la via B, aprofitant les cases destruïdes, i li va posar el nom de García Morato, un aviador mort durant la guerra. De moment, però, no va ser així. Les restes de les cases destruïdes van quedar molts anys formant un depriment paisatge. Només el vell Teatre Circ Barcelonès del carrer de Montserrat va ser enderrocat.

El 1955 l'Ajuntament va començar a enderrocar alguns dels edificis mig caiguts de la guerra i es va dir que això seria l'inici de la fi del "Xino".

L' Ajuntament decidí obrir definitivament la via que havia de "sanejar" el districte cinquè l'any 1889. Durant uns quants anys s'obrí una polèmica davant l'oposició dels veïns i el suport d'altres sectors d'opinió.

Fins a finals de la Guerra Civil, la via B, o Avda. García Morato, en l'actualitat Avda. Drassanes, fou una entelèquia. Les bombes que havien aterrat edificis propers a la caserna de Drassanes, la desaparició de la caserna i del Teatre Circ Barcelonès, facilitaren l' inici de l' avinguda.

S'anaren expropiant els veïns situats fins a 50 m del vial i es cediren per part de l'Ajuntament a tercers perquè, a la vegada que asfaltaven l'avinguda, fossin construïts ja els edificis pantalla a preu de pam d'or.

L'Avinguda no ha passat del carrer Nou de la Rambla. Fins ara tots els plans urbanístics mantenen l'avinguda. La tàctica municipal és igual que a Sant Pere i Ribera, anar tancant pisos a mesura que es buiden o per expropiació o per runa.

L'avenç de García Morato tot i lent, ha suposat la desaparició de carrers històrics per al barri, com el carrer Cirés, i ha influït sens dubte en la campanya de

neteja cívica que va suposar el tancament d'alguns locals (meublés, determinats bars,...) i del mercadet conegut com dels “quatre cantons“, a Arc del Teatre-Est.

El carrer Nou de la Rambla comença a la Rambla dels Caputxins i acaba a la muntanya de Montjuïc.

Fou obert l'any 1783 com una de les diverses millores fetes pel capità general *Conde del Asalto*. Aquest el dedicà al monarca regnant, Carles II, però no es va voler posar directament el seu nom i li posaren el nom del carrer de Sant Carles. Aquest denominació no va tenir gaire èxit ja que a la Barceloneta hi havia un altre carrer que també duia el mateix nom i aviat es canvià oficialment pel de Comte de l'Assalt, en record i honor al seu propulsor. El poble, malgrat això, sempre l'ha anomenat carrer Nou de la Rambla i va caldre molt de temps per que aquest acabés d'edificar-se del tot.

Bona part de les cases d'aquest carrer foren aixecades durant el període constitucional del 1830 al 1832, la qual va ser una època de prosperitat per a la nostra ciutat. El corrents polítics d'aleshores portaven a substituir les capelletes que s'obrien a les façanes de les cases pels articles de la Constitució del 1812, per tal que el poble s'instruís amb major facilitat en el nou estat polític. Gran nombre de les noves construccions o les que es van reformar aleshores van adornar les façanes amb el text de les disposicions, molts dels quals van ésser esborrats en tornar el règim absolutista i d'altres han desaparegut en reformes ulteriors. La majoria de les cases aixecades en aquest carrer duien aquest tipus d'ornament, com encara es conserva una mostra a la casa de la cantonada del carrer de Sant Ramon.

Les cases del núm. 72 al 86, són conegudes per les cases d'en Nadal, nom del propietari que les va construir; aquestes cases eren temps enrere les que pagaven els lloguers més baixos de Barcelona.

La part alta del carrer immediata al Paral·lel, que va ser la darrera en urbanitzar-se i edificar-se, fou coneguda molt de temps per carrer de les Canals.

Molt a prop es troben les Drassanes Reials de Barcelona. Drassanes és un mot d'origen àrab que designa un lloc destinat a la construcció naval. Les primeres drassanes de Barcelona estaven situades al carrer Regomir. Aquestes es devien considerar inadequades i a finals del s.XIII sota les ordres de Pere el Gran es varen iniciar la construcció de les noves Drassanes Reials a l'emplaçament actual.

Pel que fa a les intervencions anteriors en són molt nombroses les efectuades al barri, ens centrarem, però, en les més properes a la zona d'actuació tant a nivell temporal com geogràfic:

- Drassanes Reials (Daria Calpena, 2002).
- Avda. Drassanes-Portal de Santa Madrona (Vanesa Camarasa, 2002).
- C/ Nou de la Rambla 25 (Vanesa Camarasa, 2001).
- C/ Nou de la Rambla 43-45 (Vanesa Camarasa, 2001)
- C/ Sant Pau, 116, Reina Amàlia, C/ Carretes (Pere Lluís Artigues, 1999)
- C/ Sant Pau, Sant Oleguer, Nou de la Rambla (Marc Jiménez, 1998)
- C/ Sant Pau, 82 (Marc Jiménez, 1998)
- C/ Sant Pau 51 (Pere Lluís Artigues, 1998)

4. MOTIUS DE LA INTERVENCIÓ I METODOLOGIA

Arrel de les obres efectuades per l'empresa **TELEFÒNICA**, per tal de substituir l'antic servei i instal·lar un de nou, al carrer Nou de la Rambla, es va creure necessari fer un seguiment arqueològic amb l'objectiu de documentar i recuperar les possibles restes arqueològiques que hi poguéssim detectar, cenyint-nos sempre a les rases que l'obra requeria.

Les motivacions per les quals s'ha fet necessari un seguiment arqueològic al carrer Nou de la Rambla és per la seva ubicació dins de l'antic barri del Raval, urbanitzat ja des d'època medieval i amb una llarga tradició històrico-arqueològica.. Aquest indret es troba també a prop de les Reials drassanes de Barcelona, i ha estat documentat part del traçat de la muralla medieval, així com la presència en una zona propera d'una vila romana i una necròpolis tardoromana.

La present intervenció preveia l'obertura del paviment del carrer mitjançant una rasa. Per la realització d'aquesta es va escollir un procediment mecànic, treballant amb una màquina retroexcavadora amb martell i pala de 60 cm. per tal de trencar i aixecar l'asfalt i la capa de preparació de formigó i buidar posteriorment la rasa. En aquells trams on la presència de serveis ha impossibilitat l'actuació de la màquina s'ha practicat la rasa manualment.

La metodologia arqueològica aplicada ha estat la basada en el mètode de registre utilitzat per E.C. Harris (1979) i per A. Carandini (1981). Es tracta de registrar objectivament els elements construïts i estrats que s'identifiquen, realitzant una numeració correlativa d'aquests, sota el nom "d'Unitat Estratigràfica" (U.E.) que individualitza els uns del altres. Cada U.E es registra en una fitxa on s'indica la ubicació en el jaciment, les seves característiques físiques, i la posició física respecte a les altres unitats estratigràfiques amb les que es relaciona.

Aquest mètode també inclou la realització de material gràfic, format per plantes i seccions i la documentació fotogràfica dels treballs realitzats.

5. DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS REALITZATS

El dia 14 de juliol de 2003 van començar les tasques d'ampliació de la xarxa telefònica, a partir de la canalització en rasa i instal·lació subterrània de tubs que substituirien els antics serveis, al mateix temps que es reparava una avaria de la mateixa línia. Aquesta instal·lació s'ha realitzat a partir de l'obertura d'una rasa de 99 m. de llarg, una amplada de 80 cm. i una profunditat que ha oscil·lat entre 60 cm i 1,40 m.-dependent de la presència de serveis-. Aquesta ha estat practicada a la calçada del carrer, a 35 cm. de la vorera i paral·lela a la línia de façana actual en el tram del carrer Nou de la Rambla, situat entre l'Avinguda de les Drassanes i el carrer de santa Madrona; concretament entre els números 65 i 83 (Fig. 1). La rasa transcorria en direcció NE-SW.

Aquests 99 metres de rasa es van obrir esglaonadament, ja que el procediment emprat era el d'obrir i tapar progressivament un cop col·locat el tub. La longitud de la rasa venia determinada per la distància existent entre els dos armaris generals de cablejat.

Per tal de fer més fàcil la documentació de l'estratigrafia, el material arqueològic, i les possibles estructures que ens poguessin aparèixer, vàrem diferenciar per números d'UE els diferents trams de la mateixa rasa, així com les cates de comprovació practicades, prenent com a criteri la fondària que assolien.

En total s'han obert 3 rases, les quals passarem a descriure a continuació:

La rasa 100 no presentava cap mena d'estructura antiga i l'estratigrafia no remet a cap estrat arqueològic, la seqüència és: asfalt, formigó i entrellat de ferro i runa constructiva barrejada amb sauló.

La fondària màxima d'aquesta rasa és de 1,40 m. (Cota: 5,16)
És en aquesta rasa on s'ha recollit tot l'escàs material arqueològic aparegut. Cal remarcar que aquesta rasa ja havia estat oberta anteriorment per instal·lar el propi servei de telefònica així com d'altres i que aquest nivell, amb presència de material, seria fruit de l'abocament de terres per tal de tornar a colmar la rasa. Aquest fet constataria la presència de material arqueològic que abastaria una cronologia bastant àmplia. Han

aparegut una trentena de fragments ceràmics de cronologies compreses entre el s. I a.C i el s. XIX.

La rasa 200 des del punt de vista estratigràfic és exactament igual a l'anterior, però de menor fondària; aquesta només assoleix una profunditat de 60 cm. (Cota: 5,96 m.). En aquest tram, primerament es va realitzar una cata de comprovació davant del número 73 del carrer per localitzar els diferents serveis (aigua, llum i gas) i el seu traçat. Aquesta cata mesurava 1,35m. de llarg, 60 cm. d'amplada i una fondària d'1,05 m.. Un cop trobats els serveis es van considerar 60 cm. com la fondària necessària per col·locar els tubs.

La rasa 300, segueix la mateixa seqüència que les anteriors, és a dir, asfalt, formigó i entrellat de ferro i paquet de sauló amb runa constructiva, entre la qual han aparegut llambordes totalment soltes que correspondrien a l'antic adoquinat del carrer, reaprofitat per colmar la rasa.. Aquesta es troba molt afectada per serveis, i s'aprofundeix fins a 1,05 m. per tal de passar els tubs per sota d'aquests. (Cota: 5,51 m.) En aquest tram es fa difícil l'accés de la màquina i la intervenció es realitza manualment.

En cap d'aquestes dues últimes rases es detecta cap mena d'estructura antiga, material ceràmic ni estrat arqueològic que es pugui documentar amb fiabilitat, ja que, com hem esmentat a la rasa 100, la instal·lació de serveis ha remogut totalment l'estratigrafia.

Cal esmentar que a la planimetria general les rases 100 a 300 es convertiran en una única rasa (100).

El dia 23 de juliol de 2003 finalitzen els rebaixos de les rases i com a conseqüència l'actuació arqueològica del control de les rases

DESCRIPCIÓ DELS DIFERENTS ESTRATS.

RASES:

Rasa 100: Rasa de 15 m de llarg per 80 cm d'ample. Orientada NE-SW.

La cota de profunditat és de 1,40 m. per sota del nivell del carrer actual.

(Cota: 5,16 m.)

Rasa 200: Rasa de 75 m de llarg per 80 cm d'ample. Orientada NE-SW.

Cota de profunditat: 60 cm de potència. (Cota: 5,96m.)

Rasa 300: Rasa de 10 m de llarg per 80 cm d'ample. Orientada NE-SW.

Cota de profunditat: 1,05 m. de potència. (Cota:5,51 m.)

PAVIMENTS:

UE 101, 201, 301: Paviment d'asfalt (10 cm.) més preparació de formigó amb entrellat de ferro (30 cm.). 40 cm. de potència total

ESTRATS:

UE 102, 202, 302: Paquet format per sauló barrejat amb bossades d'argiles de color marró clar i amb presència de pedres petites i mitjanes, i material constructiu contemporani . Potència total: U.E. 102: 1m.; U.E. 202: 20 cm.; U.E. 303: 65 cm.

6. REPERTORI ESTRATIGRÀFIC

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 101
Sector: C/ Nou de la Rambla, 73. Rasa 100	Fase:	Cronologia: s. XX.	
DEFINICIÓ :	Nivell d'ús		
DESCRIPCIÓ :	Paviment del carrer format per asfalt i capa de preparació de formigó amb entrellat de ferro amb una potència de 40 cm.		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a	201, 301	Equivalent a
	Rebleixa		Es reblert per
	Cobreixa	102	Es cobert per
	Talla a		Tallat per
	Es recolza a		Se li recolza
	S'entrega a		Se li entrega

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 201
Sector: C/ Nou de la Rambla, 73. Rasa 200	Fase:	Cronologia: S. XX	
DEFINICIÓ :	Nivell d'ús		
DESCRIPCIÓ :	Paviment del carrer format per asfalt i capa de preparació de formigó amb entrellat de ferro amb una potència de 40 cm.		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a	101, 301	Equivalent a
	Rebleixa		Es reblert per
	Cobreixa	202	Es cobert per
	Talla a		Tallat per
	Es recolza a		Se li recolza
	S'entrega a		Se li entrega

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 301
Sector: C/ Nou de la Rambla, 73. Rasa 300	Fase:	Cronologia: s. XX	
DEFINICIÓ :	Nivell d'ús		
DESCRIPCIÓ :	Paviment del carrer format per asfalt i capa de preparació de formigó amb entrellat de ferro amb una potència de 40 cm.		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a	101, 201	Equivalent a
	Rebleixa		Es reblert per
	Cobreixa	302	Es cobert per
	Talla a		Tallat per
	Es recolza a		Se li recolza
	S'entrega a		Se li entrega

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 102
Sector: C/ Nou de la Rambla, 73. Rasa 100	Fase:	Cronologia: s. XX	
DEFINICIÓ :	Nivell d'aportació		
DESCRIPCIÓ :	Rebliment compost per sauló barrejat amb argiles de color marró i textura molt solta amb presència de material constructiu contemporani. Presenta una potència de 1 m.		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a	202, 302	Equivalent a
	Rebleixa		Es reblert per
	Cobreixa		Es cobert per 101
	Talla a		Tallat per
	Es recolza a		Se li recolza
	S'entrega a		Se li entrega

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 202	
Sector: C/ Nou de la Rambla, 73. Rasa 200	Fase:	Cronologia: s. XX		
DEFINICIÓ :	Nivell d'aportació			
DESCRIPCIÓ :	Rebliment compost per sauló barrejat amb argiles de color marró i textura molt solta amb presència de material constructiu contemporani. Presenta una potència de 1 m.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a	102, 302	Equivalent a	
	Rebleixa		Es reblert per	
	Cobreixa		Es cobert per	201
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 302	
Sector: C/ Nou de la Rambla, 73. Rasa 300	Fase:	Cronologia: s. XX		
DEFINICIÓ :	Nivell d'aportació			
DESCRIPCIÓ :	Rebliment compost per sauló barrejat amb argiles de color marró i textura molt solta amb presència de material constructiu contemporani. Presenta una potència de 1 m.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a	102, 202	Equivalent a	
	Rebleixa		Es reblert per	
	Cobreixa		Es cobert per	301
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

7. CONCLUSIONS

Arrel de l'ampliació de la xarxa telefònica, a partir de la canalització en rasa i instal·lació subterrània de tubs que substituïrien els antics serveis, l'empresa Excavaciones Campoamor per encàrrec de Telefònica, va practicar una rasa de 99 metres a la calçada del carrer.

L'actual intervenció estava dirigida a l'avaluació arqueològica del terreny. El resultat un cop realitzat el control de la rasa ha estat el següent:

- la rasa (Rasa 100), ha assolit diferents fondàries al llarg del seu traçat –aquestes oscil·len entre 60 centímetres i 1,40 metres-. Tot i això aquesta presenta la mateixa estratigrafia: un primer estrat format pel paviment del carrer (asfalt, formigó i entrallat de ferro) i un segon nivell d'aportació de terres amb presència de sauló, argiles i material constructiu contemporani.

Les conclusions que podem extreure d'aquesta intervenció arqueològica són més aviat poques, ja que les restes, pel que fa a estructures són inexistents i el material ceràmic és molt escadusser. Aquest es troba concentrat a la Rasa 100 i apareix representat per 31 restes ceràmiques amb una cronologia que abasta des del segle I a.c. fins el segle XIX. Aquest fet ens porta a considerar descontextualitzat aquest material, que correspondria a l'aportació de terres fruit d'una anterior obertura d'aquest sector concret del carrer.

Destacar també la presència de llambordes rectangulars, procedents de l'antic adoquinat del carrer, localitzades a la Rasa 300. Aquestes es trobaven abocades i barrejades amb sauló i material constructiu contemporani, per tal de colmar la rasa oberta anteriorment.

Així doncs, pel que fa a les rases 100, 200 i 300 no ens aporten cap mena d'estratigrafia fiable ja que aquestes han estat molt afectades per la instal·lació de serveis moderns i no presenten cap mena d'estructura antiga que es pugui documentar.

Podem acabar esmentant que malgrat la intervenció no hem pogut documentar cap estructura arqueològica corresponent a cap fase d'ocupació del carrer. No ha estat localitzada cap resta corresponent a estructures que possiblement es trobarien en el subsòl i que han estat documentades en excavacions anteriors. La informació extreta durant altres controls arqueològics portats a terme a la mateixa zona reflexa la conformació d'un espai que estaria ocupat, en època romana, per una vila i un necròpolis, i on han estat documentats diversos trams de l'antiga muralla medieval de Barcelona.

Així doncs, caldrà esperar futures intervencions que aportin noves dades per poder avançar en la història d'aquest barri i de la ciutat.

8. BIBLIOGRAFIA

CIRICI, A. 1971: *Barcelona pam a pam*. Editorial Teide. Barcelona.

DDAA. 1982: Gran geografia comarcal de Catalunya. Introducció. Barcelona, Baix Llobregat. *Enciclopèdia Catalana* . Barcelona.

DDAA. 1992: La ciutat consolidada (segles XIV-XV). *Història de Barcelona*. Vol III. Barcelona.

DDAA. 1999: Els barris de Barcelona. Vol I. Ciutat vella i l'Eixample. *Enciclopèdia Catalana* . Barcelona.

DURAN I SANPERE, A. 1972: *Barcelona i la seva història*. Vol I. Barcelona.

FABRE, J., HUERTAS, J. 1977: *Tots els barris de Barcelona. l'Eixample i la Barcelona Vella*. Volum V. Edicions 62. Barcelona.

HARRIS, E.C. 1979: *Principios de estratigrafía arqueológica*. Editorial crítica. Barcelona.

VVAA (2002); *Diccionari d' Arqueologia*. TERMCAT, Centre de Terminologia, Barcelona.

DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

- . **F 1.** Vista del carrer Nou de la Rambla des de la cantonada amb l'Avinguda Drassanes.
- . **F 2.** Inici de la rasa 100. Carrer Nou de la Rambla/Avinguda Drassanes. Indret on es localitza l'armari del cablejat.
- . **F 3.** Rasa 100 inici, un cop trobada l'entrada del cablejat.
- . **F 4.** Cata de comprovació de serveis. Davant del núm. 73 del carrer. Rasa 200
- . **F 5.** Continuació Rasa 200. Tram davant núm. 65-71. Procés de treball amb excavadora.
- . **F 6.** Rasa 200. Tram acabat davant núm. 65-71.
- . **F 7.** Rasa 200. Tram entre els núms. 73-79 del carrer. Procés de treball.
- . **F 8.** Rasa 200 amb els tubs col·locats.
- . **F 9.** Rasa 200. Tram del carrer Nou de la Rambla entre els núms. 73-79.
- . **F 10.** Rasa 300. Tram del carrer Nou de la Rambla entre els núms. 79-83.

DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

F 1.

F 2.

F 3.

F 4.

F 5.

F 6.

F 7.

F 8.

F9.

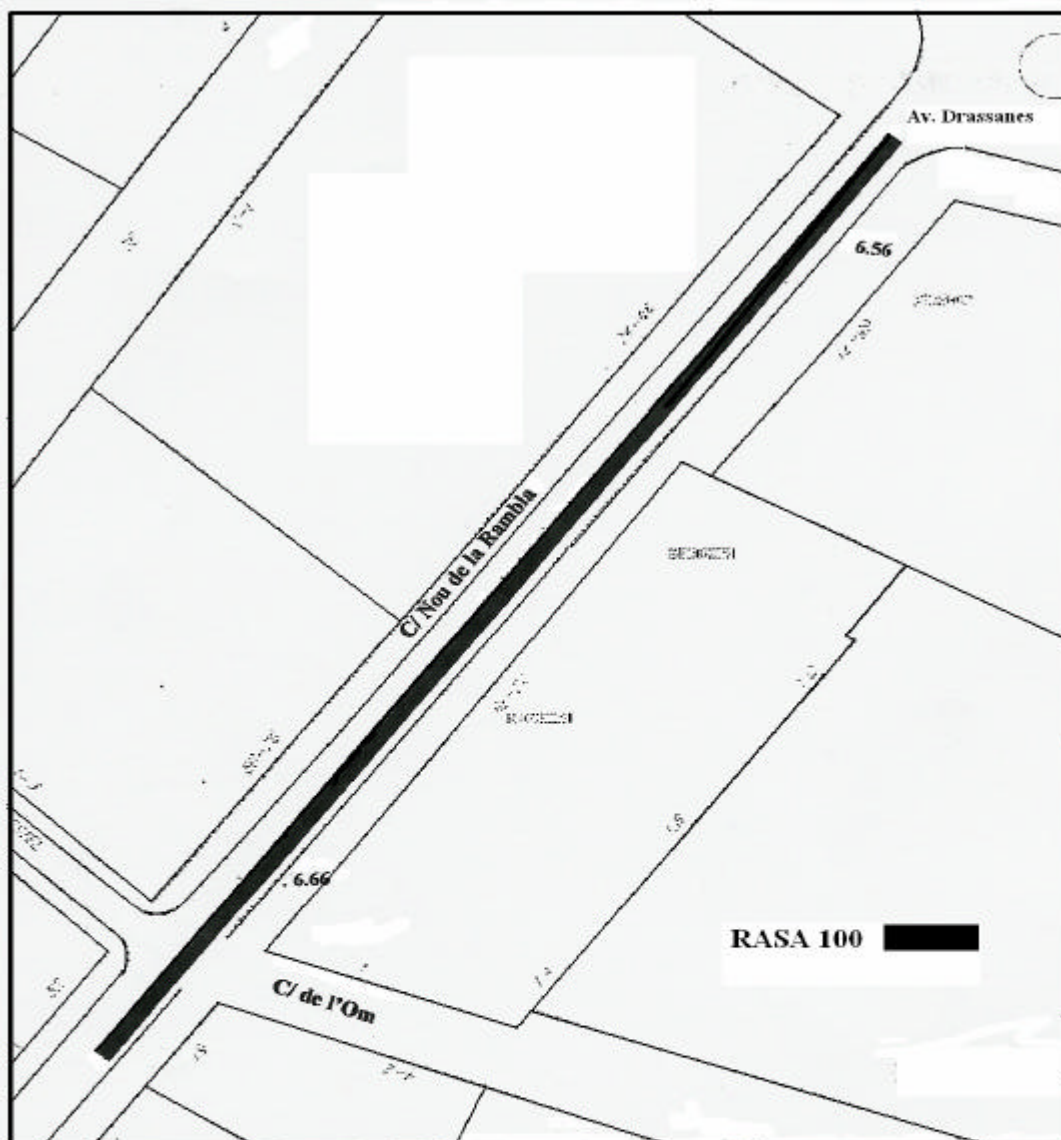
F 10.

DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA

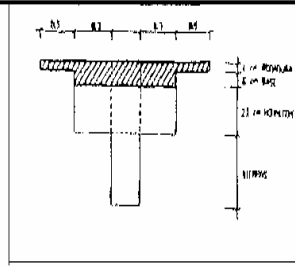
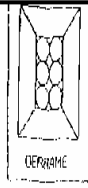
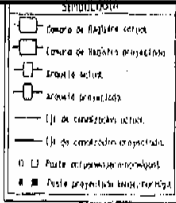
. **Fig 1.** Plànol urbanístic amb la rasa efectuada situada al carrer Nou de la Rambla.

Rasa 100 i cotes.

. **Fig 2.** Plànol de telefònica amb Rasa 100.

		 ESCALA: 1:500	SÍMBOLOGIA
NUM. D'EXPEDIENT: TECZ03000721 TIPUS D'OBRA: CANALITZACIO EN RASA ADRECA OBRA: NOU DE LA RAMBLA 73 DISTRICTE: 1 CIUTAT VELLA SUBCONTRACTISTA: ITETE RELACIO LICENCIA:		RASA OBERTA: SUBSTITUCIO: TRAM AERI:	TRAM ENTUBAT: EXISTENT: SUBST. AERIA:
		ARMARI EXISTENT: ARMARI RETIRADA: NOU ARMARI: 	CAMARA EXISTENT: CAMARA RETIRADA: NOVA CAMARA:
		PAL EXISTENT: RETIRADA PAL: NOU PAL: 	
DATA INICI PREVISTA: 17/03/2003 LONGITUD EN VORERA: 0 TIPUS DE PAVIMENT:	DATA FINAL PREVISTA: 17/03/2003 LONGITUD EN CALCADA: 98 TIPUS DE PAVIMENT: ASF	CONFORME Fig. 1	

H	a
0,25	0,45
1,25-1,50	0,50
1,50-1,85	0,55
1,85-2,50	0,60
2,50-2,75	0,65
2,75-3,00	0,70
3,00-6,00	0,75

EXISTENCIA DE LINEAS TELEFONICAS SUBTERRANEAS

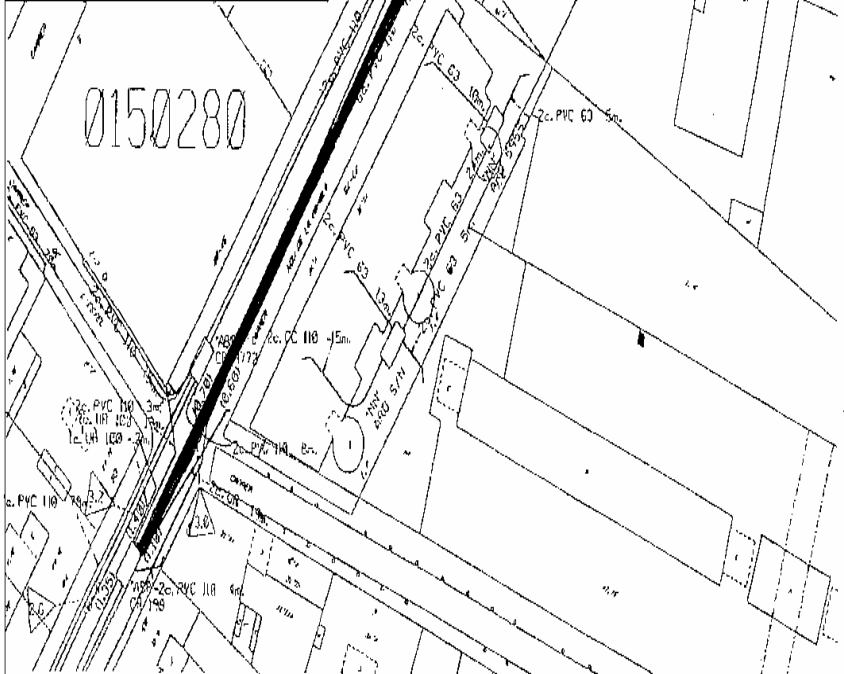
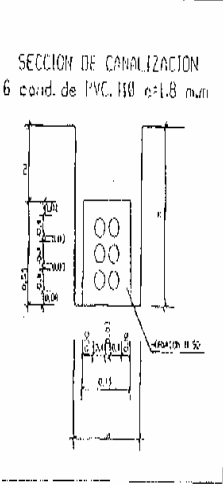
CON BAJA TENSION DISTANCIA NOMINAL 20 cm
 SIEMPRE DE LA CIMA DE LAS
 LAS LINEAS ESTE CANALIZACION

CON ALTA TENSION DISTANCIA NOMINAL 25 cm
 SIEMPRE DE LA CIMA DE LAS
 LAS LINEAS ESTE CANALIZACION

CON OTROS SERVICIOS DISTANCIA NOMINAL 30 cm
 LAS CANALIZACIONES TELEFONICAS
 DEBERAN PASAR POR ENCIMA DE LAS
 DE LOS Y POR DEBAJO DE LAS DE CASA

Pavimento (49,88 m. lineales)

- M. Loseta Normal : 35,00 m. lineales
- M. Loseta Especial : 4,00 m. lineales
- M. Cemento lastre: 0,88 m. lineales

RASA 100

PLANTA EXTERNA
 J. ING. OBR. CAT.
 01054404 8/PARALELO:CSE2232 C/NOU RAMBLA CR.197-198 C
 Código miga central: 810009
 Plano: 28 HOJA 1
 Edición: 1
 Escala: 1:500
 Fecha : 05-03-2003
 Dibujador: F. Benitez Muñoz
 Projectador: F. Benitez Muñoz
 Aprobado: Ignasi Xuclo

05-03-2003
 05-03-2003
 05-03-2003

UE	AREA	SECTOR	ÀMBIT	NÚM	FRAGMENTS	CODI	FORMA	TIPOLOGIA	TÈCNICA	PASTA	DECORACIÓ E	DECORACIÓ I	ACABAT E	ACABAT I	CRONOLOGIA	OBSERVACIONS
102					1	14303	VO	PAT	TO	AO	-	PI	VI	VI	S. XIX-XX	-
102					1	14208	VO	PAT	TO	AO	PI	PI	VI	VI	S. XVII	-
102					1	14250	SF	FIN	TO	AO	-	PI	-	VI	-	-
102					1	14002	SF	FIN	TO	AO	-	-	-	-	-	-
102					1	14002	FO	FIN	TO	AO	-	-	-	-	-	-
102					1	14003	VO	PAT	TO	AO	-	-	-	VI	-	VIDRAT MARRÓ
102					1	14003	VO	FIN	TO	AO	-	-	-	VI	-	VIDRAT MARRÓ
102					1	14003	VO	OLL	TO	AO	-	-	-	VI	-	VIDRAT VERD
102					1	14006	VO	PAT	TO	AO	-	-	-	VI	-	VIDRAT POLICROM
102					1	14006	FO	GIB	TO	AO	-	-	-	VI	-	VIDRAT POLICROM
102					1	14006	SF	FIN	TO	AO	-	-	VI	-	-	VIDRAT POLICROM
102					1	14003	SF	FIN	TO	AO	-	-	VI	-	-	VIDRAT MARRO
102					1	14003	SF	FIN	TO	AO	-	-	VI	-	-	VIDRAT VERD
102					1	14003	NA	FIN	TO	AO	-	-	VI	VI	-	VIDRAT VERD
102					1	14003	NA	FIN	TO	AO	-	-	VI	VI	-	VIDRAT VERD
102					1	14003	NA	FIN	TO	AO	-	-	VI	VI	-	VIDRAT MARRO
102					1	14003	NA	FIN	TO	AO	-	-	VI	VI	-	VIDRAT MARRO, ARRENCAMENT NANSA
102					1	14003	SF	FIN	TO	AO	-	-	VI	VI	-	INTERN MARRO, EXTERN VERD
102					1	15000	PE	DI	TO	AO	-	-	VI	VI	-	PEU REAPROFITAT COM A DISC
102					1	14003	BR	CAT	TO	AO	-	-	VI	-	-	VIDRAT MARRO
102					1	14107	VO	PAT	TO	AO	-	PI	VI	VI	S. XVII-XIX	-
102					1	14107	VO	PAT	TO	AO	-	PI	VI	VI	S. XVII-XIX	-
102					1	14107	VO	PAT	TO	AO	-	PI	VI	VI	S. XVIII-XIX	-
102					1	14106	VO	PAT	TO	AO	-	PI	VI	VI	S. XVII	-
102					1	14106	VO	PAT	TO	AO	-	PI	VI	VI	S. XVII	-
102					1	14114	FO	PAT	TO	AO	-	PI	VI	VI	S. XVII	-
102					1	14116	FO	PAT	TO	AO	-	PI	VI	VI	S. XVII	-
102					1	14101	VO	PAT	TO	AO	-	PI	VI	VI	-	-
102					1	13313	VO	DRES	TO	AO	-	-	EN	EN	50-300 d.c	-
102					1	13150	CR	FIN	TO	AO	-	-	-	EN	100 a.c-100 d.c	-
102					1	13150	PE	FIN	TO	AO	-	-	-	EN	100 a.c-100 d.c	-